Комплексен онкологичен център – Шумен
Отделение по хирургия

Захранване и мобилизация след операция

Стандарт по ERAS · Ден 0 = денят на операцията, часовете са от края ѝ

В сила от 29.10.2026
Утвърдил д-р Ясен Тодоров

Преди операцията — за всички

6 ч **Твърда храна**
до 6 ч преди индукцията

2 ч **Бистри течности**
до 2 ч преди; не се гладува от полунощ

400 ml **Въглехидратна напитка**
2 ч преди (+800 ml вечерта при голяма коремна ОП); не при ЗД тип 1

Хранителен скрининг NRS-2002 при приемане: NRS ≥ 3 → ONS 7–14 дни преди голяма операция; имунохранене 5–7 дни преди онкологична операция на стомах и черва.

След операцията — по вид операция

Операция	Пие	Яде	Става	Особено
Щитовидна жлеза КП 201, 202	2 ч — след проверка на гласа и гълтането	Мека храна 4–6 ч; нормална ден 1	Глава 30°; става след 4 ч	ПТХ и Са на 6-ия ч и ден 1. Стридор, напрегната шия → стоп и лекар.
Млечна жлеза КП 194	2 ч	Нормална храна 4 ч	Става 2–4 ч	Рамо до 90° до изваждане на дренажа, след това пълен обем. Без кръвно и инжекции на ръката след аксиларна дисекция.
Кожа и подкожие КП 199.1, 199.2	Местна: веднага · обща: 2 ч	Местна: веднага · обща: 4 ч	Ден 0	Присадък на долен крайник: вдигнат крак, само тоалет до ден 5, НМХ.
Стомах КП 171, 173	Ден 0: вода на глътки до 500 ml · ден 1: бистри + ONS	Ден 2–3: мека храна, 6–8 малки порции	Ден 0 ≥ 2 ч · ден 1 ≥ 3 ч · ден 2–3 ≥ 4–6 ч	Без рутинна сонда. Тотална гастректомия: +1 ден. Прием < 50% до ден 5 → ентерално хранене.
Черва, апендикс, затваряне на стома КП 175, 177, 179, 180	Ден 0 до 800 ml + ONS	Нормална храна ден 1; ONS ≥ 500 kcal до ден 5; дъвка 3 × дн.	Ден 0 ≥ 2 ч · ден 1 ≥ 3 ч · ден 2 ≥ 6 ч	Катетър: ден 1 (ректум до ден 3). Апендектомия без перитонит: 2 ч / 4–6 ч.
Хернии КП 182, 183	2 ч	Нормална храна 4–6 ч	Ден 0, изписване ден 1	Уриниране до 6-ия ч. С резекция на черво → като черва. Без > 5 kg 4–8 седмици.
Холецистектомия КП 184, 185	2 ч	Нормална храна 5 ч	Пълна мобилизация ден 0	Без нискомаслена диета. Конвенционална: с 1 ден по-бавно.
Илеостома КП 175, 177	Като черва; дебит на 8 ч	Нискофибризна храна 6–8 седмици; сол	Като черва	Дебит > 1500 ml: хипотонични ≤ 1 l + St Mark's ≥ 1 l, лоперамид. Изписване при дебит < 1500 ml и самостоятелна смяна.

За всички след операцията

- Без рутинна назогастрална сонда
- Газове и дефекация не се чакат
- Профилактика на гадене при Apfel ≥ 2
- Спиране на и.в. вливане при достатъчен прием
- Първото ставане — със сестра
- Чорапи до пълна мобилизация; НМХ по Caprini, 28 дни след голяма онкологична ОП

Спри храненето при

- Повторно повръщане или нарастваща коремна дистензия
- Нова болка, пулс > 100, t° > 38 °C → CRP, КТ (теч?)
- Кашлица или аспирация при гълтане

Отложи ставането само при

- САН < 90 mmHg, SpO_2 < 90% при ставане
- Активно кървене, хематом на шията
- NRS > 4 в покой → аналгезия, нов опит след 1 ч

Във визитацията за деня: стъпка на хранене и приети течности (ml), часове извън леглото, гадене и болка (NRS), дебит на стома/дренаж и диуреза, причина за всяко отклонение. Системата, дренажът, катетърът, възрастта и стомата не са причина за лежане.

Началник отделение: д-р Ясен Тодоров Подпис: _____